

Jaarverslag PcN 2023. Het Poëziecentrum Nederland zoekt zijn weg verder naar buiten.

Het PcN heeft in 2023 veel meer activiteiten georganiseerd dan de in het projectplan aangekondigde *'tenminste 125 activiteiten'*. In 2022 waren dat er nog 100. De in 2022 gekozen koers van het PcN is met nog meer nadruk in 2023 uitgevoerd. Omdat zowel landelijk als in onze regio de meeste poëzie activiteiten en evenementen zich vooral op poëziefhebbers richten en buiten deze groep weinig publiek bereiken, voert het PcN een beleid voor een *'weg naar buiten'*. Voor veertien activiteiten werd financiële ondersteuning gevraagd en gekregen. Het betreft hier vooral tegemoetkoming in basale kosten en onkosten. Met de activiteiten naar buiten is er ook een groter en gevarieerder publiek aangeboord.

Bij het voorbereiden, organiseren en uitvoeren van de activiteiten stonden vijf dingen voorop, die ook zijn te vinden in de Cultuurvisie van de gemeente. Het zijn: [A] Ze dienen van toegevoegde waarde te zijn op het bestaande aanbod in Nijmegen. [B] Ze zijn in vorm en karakter vernieuwend. [C] Het geheel draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Nijmegen en aan het wonen in de stad. [D] Er wordt gezocht naar samenwerking met bestaande organisaties. [E] En er wordt gezocht naar zowel nieuw publiek als verbreding van het bestaande publiek.

Wat hebben we bereikt?

We hebben gekeken welke groepen al bediend worden in stad en regio, en daarbij rekening gehouden met de te maken keuzen en de te stellen prioriteiten. De mix van activiteiten in 2023 zijn dan ook op heel verschillende plekken georganiseerd: binnen, buiten, intern en extern, zelfstandig of samen met anderen georganiseerd. Met deze naar buiten gerichte activiteiten is er ook een betere infrastructuur gerealiseerd. Er is een breder en groter netwerk van contacten. Dat werkt positief op een duurzame aanwezigheid in cultureel (groot-) Nijmegen.

Met wie hebben we samengewerkt?

De samenwerking met onze verhuurder, de OBGZ, die er steeds vaker blijk van geeft met vergelijkbare doelstellingen op pad te zijn als de doelen van het PcN, kan nog verbeterd worden. Dat geldt ook voor onze partners in de S.L.A.N. Verder in de regio om ons heen kijkend waren *en zijn* we al partners met: SAAM (Stichting Ayera Awe i Mañan), de Lindenberg, Proces Verbaal van de Paraplufabriek, Landgoed Grootstal, de Nijmeegse Literatuurprijs, het Valkhof Museum, Kunstinitiatief de Nieuwe Gang, de Hortus Arcadië, de Kunstraftinaderij en de Petruskerk. Recentelijk zijn daarbij gekomen Het Vrije Koor, het Oud Burgeren Gasthuis (OBG), de Stichting In Paradisum en het Platform Indische Organisaties Nijmegen. Landelijk is er collegiale samenwerking met Perdu Amsterdam, het PC Gent, Feest der Poëzie en de Nederlandse Poëzie Encyclopedie, en wordt voor het Open Podium regelmatig plek ingeruimd voor de Stichting Spleen. Samen met het Literatuurmuseum is er een langjarig project uitgevoerd voor het beschrijven en opwaarderen van hun audio archief en met de erven van Wouter Smeulders is overeen gekomen dat we de database www.gedichteninfo.nl overnemen.

Sterke punten van het Poëziecentrum Nederland.

Onze onbezoldigde vrijwillige medewerkers zijn sterk gemotiveerd en hebben hard gewerkt. Dat is een niet te onderschatten kracht. Ook in 2023 telden we weer hoeveel uur er wekelijks minimaal aan de basistaken werd gewerkt: samen 5 FTE in de week. Incidentele en extra werkzaamheden daar nog bovenop, maakt 5,3 FTE. We zijn zes dagen in de week open geweest, naast de nodige donderdagavonden voor leesgroep bijeenkomsten en bundelpresentaties.

Bezoekers kunnen er alles vinden en we helpen zoeken wanneer dat nodig is. We zijn met onze huisvesting goed zichtbaar voor een breed publiek uit de regio en met de website annex database met gemiddeld 3100 paginaweergaven per maand goed zichtbaar voor publiek in het hele land.

Het centrum kent vijf kwalitatief goed bezette werkgroepen met een coördinator: Activiteiten, Bezoekerscentrum, Communicatie & PR, Digitalisering en Financiën. De werkgroepen dienen hun jaarplannen, samen met een evaluatie van de voorgaande periode in bij het bestuur die beoordeelt of de plannen passen bij de visie en missie van het PcN en stemt af over wat er (financieel) mogelijk is.

De vrijwilligers komen tweemaandelijks samen in een overleg en houden elkaar tijdens het jaar op de hoogte van de successen en de missers. Individueel worden er door vrijwillige medewerkers cursussen op het vlak van poëzie, maar ook bijvoorbeeld trainingen van de 'Cultuur Academy' en Schakel 025.

Korte terugblik over het afgelopen jaar

Het afgelopen jaar was het meest succesvol van de tien jaar dat we in Nijmegen zitten. En eigenlijk ook sinds we bestaan. Zowel in bezoekersaantallen als in de brede verscheidenheid van de activiteiten: twee uitverkochte Vredesvuur poëzieconcerten in de Stevenskerk en de Grote Kerk van Elst voorafgegaan door een poëziecompetitie; het Open Podium dat zowel in de Paraplufabriek als op de donderdagavond in de St. Nicolaaskapel op het Valkhof volle zalen trok; een nieuwe serie Het Betere Werk dat met een openbare leesgroep bundels bespreekt; de poëziewandeling die elke maand minstens één aflevering kende; de serie Lunchpauze Poëzie kreeg meer dichters op bezoek en trok mogelijk daardoor meer bezoekers; de Ontmoet de Dichter met Mustafa Stitou was van hoog niveau met een volkomen geconcentreerd publiek; het bezoek van Cees Nooteboom waarvoor zoveel reserveringen waren dat we de vitrines uit het centrum moesten verwijderen; de Kunstraftinaderij waarvoor we 40 dichters koppelden aan 40 veertig beeldende kunstenaars die gedichten schreven over het beeldende werk plus als afsluiting een geregisseerd klanktafje; de Lees Mei estafette waar 100 personen elk een pagina uit de Mei van Herman Gorter voordroegen en met 200 bezoekers; een feestmiddag in het Willemskwartier, ter afsluiting van het affiche project voor de 36 straten in deze buurt; de Dichters in de Tuin in Beuningen met 125 reserveringen uitverkocht; een bijzondere podium presentatie, net over de grens in paradijselijke tuin 'Nieuw Begin' in Zyfflich van Het getijdenboek van Rilke; de voortreffelijke Ter Balktlezing met de visionaire David van Reybrouck en een overvol huis voor een ontmoeting met Judith Herzberg.

De kosten en de baten

Financieel waren de kosten in balans met de baten. De entreegelden, de gemeente Nijmegen, ons Vriendenfonds, het Lira Fonds en enkele schenkingen zorgden voor de baten. En onze vrijwillige medewerkers, zelf zonder vergoeding, sprongen zuinig om met de noodzakelijke kosten. Zie verder de bijgevoegde jaarrekening in ANBI format van 2022.

De drie culturele codes

De code diversiteit en inclusie. In 2022 en 2023 hebben drie vrijwillige medewerkers van het PcN deelgenomen aan het programma diversiteit & inclusie programma van de Cultuur Academy. We hebben de scan op onze organisatie toegepast en werden daarin bevestigd dat we op de goede weg zijn. We stellen ons de vraag in welke fase en op welke manier we de code toepassen. Het onderwerp is in het Stichtingsbestuur en in de werkgroep activiteiten een terugkerend thema. De competenties die hiervoor nodig zijn worden meegenomen bij de competentieontwikkeling van de medewerkers. Het PcN streeft naar een diverse en inclusieve programmering en het projectplan loopt daarmee parallel. Voor de grootste groepen Nijmegenaren met een niet Westerse migratieachtergrond zijn er programma's ontwikkeld met Turkse poëzie, Arabische poëzie en Caribische literatuur. We gaan verder op zoek naar podia in de wijken om deze programma's uit te voeren. Het is nog wel een uitdaging om de werving hierop effectief aan te passen. Op de diverse podia van het PcN zijn het afgelopen jaar, voorzover na te gaan, te zien en te horen geweest dichters met Marokkaanse, Turkse, Eritrese, Irakese en Indische achtergrond net als een transgenders en (ex-)psychiatrisch patiënten. We zijn op zoek geweest naar een bestuurslid die model staat voor de code maar dat is niet gelukt.

De code Fair Practice. Voor het PcN geldt vooralsnog dat vrijwillige medewerkers voorbereiding en uitvoering van activiteiten doen. Voor deze eigen medewerkers organiseren we deskundigheidsbevordering en worden er individuele cursussen betaald. We willen in de nabije toekomst naar betaalde parttime kernfuncties en daar de financiering voor vinden bij (onder meer) het Letterenfonds. Voor vrijwel alle dichters die we uitnodigen gelden de betrekkelijk strenge voorwaarden van het Lira Fonds. Een voordracht van bestaand werk van maximaal 20 minuten moet minimaal 500 euro kosten. En voor het schrijven van een nieuwe tekst langer dan dertig minuten dient minimaal 700 euro te worden betaald. We volgen de richtlijnen van de belangenbehartiger van de auteurs, het Lira Fonds, voor alle dichters. Het PcN is sinds 2012 een culturele ANBI.

De Governance Code Cultuur. Het PcN kent sinds maart 2021 een governance code voor de cultuur van de besluitvorming in de organisatie. De code geldt als aanvulling op de statuten van de Stichting en wordt tweejaarlijks geëvalueerd. Met de voor het PcN schriftelijk vastgelegde code ziet het bestuur toe op wat de taken van de bestuurders kunnen zijn, hoe zij de financiën dienen te beheren, op welke manier opdrachten aan leveranciers moeten worden gedaan, wat te doen bij aftredende leden en hoe nieuwe bestuurders dienen te worden geïnformeerd. Tevens staat er voorgeschreven hoe te handelen bij tegenstrijdige belangen en afwezigheid van bestuurders.

Het bestuur van de Stichting Poëziecentrum verklaart deze drie codes te respecteren en toe te passen.

PcN, 21 maart 2024.